

AD CARDINALITIAM.

558

QVAESTIO MEDICA MATVTINIS DISPUTATIONIBVS AGITANDA
in Scholis Medicorum die Iouis xvi. Februarij M. Iacobo Leto Doctore Medico moderatore.

AN CHOLERÆ PHLEBOTOMIA?

COGNITIO morbi, cognitio remedium; indicatio ab affectu, & parte affecta: symptoma, effectus, index suæ causæ: prauæ affectionis, symptoma prauum; bonæ, bonum; partis affectæ proprium symptoma, cui magis attendendū quàm multis communibus, vt cerebri, apoplexia: cordis, syncope: hepatis, hydrops; sic, ventriculi, cholera, huius facultatem expultricem lædens ex tristi sensu, quo, ad expellendum, mouetur, quod molestum est: nec eam aliter cognoscit medicus quàm repentina & violenta excretionem humoris serosi, fusque deque per os & aluum cum dolorifica furarum contractione.

VENTRICVLVS enim membranosus & exanguis syntimoria quadam musculis tiliarum suam calamitatem ita impertit, vt non tam de alysmo quàm de synolce æger queratur; iacens quasi moribundus, oculis concavis, temporibus collapsis, siti inexplibili, ore amaricante, voce rauca, corporis habitu frigidiore, asphyctos, omnis figuræ atque loci impatiens, bilem nunc porraceam, nunc vitellinam & æruginosam; nunc spiritum flatulentum egerens.

CHOLERA quippe duplex est, arida, & humida: illā, nihil foras erumpit præter πνεύμα φρεσίνδεσ; hæc, ichor ὀρθοστέδην: per deiectionem & vomitum non tantum is affatione in iecore genitus, sed etiam qui orgasmus ex toto corporis ambitu per venulas, αἱμορροές, hepatitin, in hepar πλινδρομέει, eiusque calorem natiuum veluti incunatum suffocat: adeo vt hepar non amplius sit αἷμα τοποιτῖνδον: sed χολοποιτῖνδον: vnde perennis generatio cholæræ sursum per venas in ventriculum: deorsum per ecphysum in intestina prorumpentis.

AYSA etenim efficiens cholæræ non alia est quàm intemperies calida sicca viscerum, maximè iocinoris: causa materialis, interdum bilis porracea ex cibis crudis putrescentibus nata, cumulata & supra modum aucta in ventriculo, sua acrimonia vtriusque eius officium simul, vellicans & erodens; vnde contrarij duo motus sequuntur, naturæ admodum infesti, atque hæc sæpe magis terrificam quam lethalem: interdum ipsa sanguinis massa in serum penè conuersa calore immoderato, qui ἀρχὴν ζωτικὴν celeriter exhaurit & necrosin inducit, vnde non immeritò cholera morbus Gallis appellatur *trouffe-Galant*.

VID non tentandum in tanto symptomate compescendo? si syncope & conuulsio superuenerint, nihil. Secus verò, crebra enemata iniicienda ad aluum subducendam: topica hypochondriaca præscribenda ad viscera corroboranda, obfessa multo humore acri & effero: cardiaca exhibenda, lapis bezoardicus, confectio de hyacintho, conserua buglossi, panis tostus vino irrigatus, succus granatorum, vel limonum ex iusculo domestico: catharsis blanda in tempore: sed ad phlebotomiam, hæc omnia, parum: sanguis enim calore liquefactus, phlebotomia conrescit, sistitur, reuclitur, hepar contemperatur: calor natiuus restauratur, & ad corporis circumferentiam reuocatur; ventriculus contrarijs simul motibus mox liberatur, & redintegratur: humor morbificus mitigatur, fit ἀνοίξις τῶν πύλων ἔξω; atque summatur, ipse cholera correptus, iam pro foribus mortis, pristinae sanitati per epaphresin restituitur.

ERGO CHOLERÆ PHLEBOTOMIA.

Proponebat FRANCISCVS QVIQVEBEVF Parisinus A. R. S. M. DCXVII.

